Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de leden van de Raad

Datum 15 juni 2016
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Behandeld door Nicky Jansen Schoonhoven
Kopie aan
Bijlage

Onderwerp

Geachte leden,

Tijdens uw vergadering van 12 mei j.l. heb ik u toegezegd een overzicht te leveren van de activiteiten op het gebied van aanpak terreur en aanpak radicalisering. Deze brief bevat een overzicht van de verschillende inspanningen, voor zover deze openbaar zijn. Zoals u weet is de afgelopen 12 jaar zowel op het terrein van radicalisering als terreur een brede aanpak ontwikkeld die zowel 'harde' als 'zachte' maatregelen omvat. Deze aanpak is permanent in ontwikkeling. Recente aanslagen in Parijs en Brussel hebben daar natuurlijk ook invloed op. De strategieën en methoden van terroristen zijn verhard (gericht op zoveel mogelijk willekeurige slachtoffers in zo kort mogelijke tijd). Daarnaast verloopt het radicaliseringsproces sneller en grilliger. Internet speelt daarbij een belangrijke rol. In 2013 heeft de NCTV het dreigingsniveau te verhoogd naar substantieel. De kans op een aanslag in Amsterdam is reëel.
Geen enkele maatregel sluit een aanslag uit. Ons doel is het maximale te doen om onze open en vrije samenleving te beschermen; tegen een aanslag én tegen angst en verdeeldheid in onze stad. Daar radicalisering kan doorgroeien tot terrorisme bevat deze brief een opsomming van de activiteiten op beide terreinen. De inzet is gericht op enerzijds de risico's op een aanslag te verkleinen en anderzijds op de schade bij een (dreiging van een) aanslag zoveel mogelijk te beperken.

Risico's aanslag verkleinen
We willen kwetsbare individuen en groepen beschermen (1) door het:
- Vroegtijdig oppikken van signaleren van radicalisering. Hiervoor trainen wij professionals binnen en buiten de gemeente zoals stadsdelen, leraren, jongerenwerkers, jeugdbescherming.

- Vergroten van de weerbaarheid van kwetsbare personen en groepen met specifieke projecten middels sport of empowermenttrainingen. Dit betreft geïsoleerde en kwetsbare jongeren en hun ouders.
- Inzetten van sleutelfiguren. Dit zijn rolmodellen met name uit de moslimgemeenschap die vinger aan de pols houden in de buurten en activiteiten organiseren. Er zijn sinds 2007 150 sleutelfiguren getraind en daar komen dit jaar 50 nieuwe sleutelfiguren bij.
- Ontwikkelen van de *online aanpak* vanwege de belangrijke rol van het internet bij radicalisering. Hierbij zoeken wij de samenwerking met o.a. het rijk, Google en andere relevante partijen. Dit jaar wordt hierover een conferentie georganiseerd.
- Treffen van de noodzakelijke veiligheidsmaatregelen bij objecten. Het *stelsel Bewaken en Beveiligen* gaat uit van de eigen verantwoordelijkheid van de eigenaar om dit te doen. Voor eventuele ondersteuning daarbij is er een gemeentelijke subsidieregeling.
- Bewaken van objecten of publiek toegankelijke plaatsen door de inzet van de Bewakingseenheid van politie (BE) als er een verhoogde dreiging is. In Amsterdam is de BE enkel ingezet bij EU voorzitterschap en op Centraal Station na aanslagen in Brussel. Sinds najaar 2014 wordt de bewakingseenheid van de KMar ingezet voor langdurige bewaking van verschillende Joodse objecten.
- Regelmatig te spreken met vertegenwoordigers van de Joodse gemeenschap, en sinds de aanslagen in Parijs ook met andere mogelijke doelgroepen zoals poptempels en redacties, en binnenkort de LHBTI gemeenschap, over onze voorzorgsmaatregelen en wat zij zelf kunnen doen.

Naast beschermen, blijven wij de verbinding zoeken en dialoog aangaan (2) door het:
- Organiseren van dialoogbijeenkomsten in de ambtswoning met groepen waartussen de spanningen oplopen. Doel hierbij is de onderlinge verdraagzaamheid te vergroten en het gesprek over verschillen en overeenkomsten open te voeren.
- Ondersteunen van initiatieven ontwikkeld door Amsterdammers en organisaties middels de subsidieregeling "Amsterdam Dialoog". Tien creatieve communicatiebureaus helpen met het ontwikkelen van een nieuwe aanpak.

De derde pijler is inzetten op risico's (3) door:
- In te zetten op de integrale Persoonsgerichte Aanpak (iPGA) gericht op de personen die het grootste risico's vormen. Het doel is te voorkomen dat radicalisering doorgroeit naar terrorisme. Dit is geënt op aanpak van de Top600, waarbij één regisseur de nodige interventies uit zowel de strafrechtketen (bijvoorbeeld zo mogelijk verrichten opsporingsonderzoeken) als de zorg, GGZ en het sociale domein (werk, wonen, et cetera) coördineert. Op dit moment zijn er 26 regisseurs actief met 49 cases. Er is een monitoringsysteem ontwikkeld waar de voortgang en het effect van de interventies per geval worden gevolgd. De casuïstiekaanpak Radicalisering zal ondergebracht worden in het Actiecentrum Veiligheid en Zorg.
- Het adviseren, begeleiden en ondersteunen van melders bij het Meld- en Adviespunt Radicalisering. Professionals (docenten, hulpverleners, jongerenwerkers, politieagenten, et cetera) kunnen hier terecht met signalen en voor adviesvragen. We ondersteunen het Samenwerkingsverband van Marokkaanse Nederlanders (SMN) met hun eigen hulplijn voor ouders.

- Het verder uitbouwen van het Strategisch Netwerk Radicalisering en Polarisatie (SNRP). Inmiddels werken 35 organisaties vanuit verschillende disciplines en expertises samen om radicalisering en polarisatie tegen te gaan. Dit jaar worden door SNRP 500 professionals getraind bij onder andere de gemeente, scholen en Jeugdbescherming regio Amsterdam.

Schade beperken bij (dreiging van) een aanslag

Op dit moment zijn verschillende interventie eenheden, de Dienst Speciale Interventies van de Nationale Politie, in en rondom Amsterdam paraat om zo snel mogelijk in te grijpen bij een aanslag. Sinds de aanslagen op Charlie Hebdo in januari 2015 is er structureel een interventieteam aanwezig in Amsterdam, op straat, dat anticipeert op meldingen waarbij mogelijk sprake is van extreem geweld zoals een aanslag. Met deze inzet is de reactie- en aanrijtijd in geval van een terreuraanslag aanzienlijk verkort. De Dienst Speciale Interventies bevindt zich op een strategische locatie in Nederland en is daarnaast sinds kort, op aandringen van Amsterdam en Den Haag, permanent gestationeerd in Amsterdam, waardoor de interventiekracht verder is versterkt.

Essentieel is om goed voorbereid te zijn op een concrete dreiging of daadwerkelijke aanslag. Reden voor voortdurende samenwerking en afstemming tussen gemeente, politie en OM met NCTV en andere partijen (bijv. Kmar en Defensie). Wij evalueren elk optreden zodat geleerd kan worden van eerder voorgekomen situaties, ook na aanslagen in het buitenland. Scenario's worden met de veiligheidspartners voortdurend geoefend en aangescherpt. Daarnaast actualiseren wij ons Draaiboek Vrede waarmee bij crises alle partners gevraagd wordt om extra waakzaam te zijn en goed zicht op de staat van de stad wordt verkregen.

Ten slotte

Wij weten wat het ultieme doel van terroristen is: met angst en verdeeldheid onze vrije samenleving ontwrichten. Uiteindelijk is niet het metrostation het doelwit, maar de vrijheid om met de metro te kunnen gaan. Het gaat terroristen om waar hun slachtoffers voor staan. Aanslagen in het buitenland en signalen over radicalisering zorgen voor angst en onzekerheid. Dit is ook reden om voorbereid te zijn, zoals hierboven beschreven. Tegelijkertijd blijft het risico voor Amsterdammers om slachtoffer te worden van een aanslag relatief laag. Dit vraagt om een scherpe aanpak, gebaseerd op wat we weten. Maar wij weten daarbij ook dat er niet één sluitende, allesomvattende aanpak of oplossing bestaat.
We moeten blijven leren en aanpassen en er voortdurend voor zorgen dat we er alles aan hebben gedaan om een aanslag te voorkomen. En wij moeten net zo alert blijven over wat deze aanhoudende angst met onze open samenleving kan doen.

Hoogachtend,
De burgemeester van Amsterdam,

mr E.E. van der Laan